



Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Afholdelse af SOU alm. del spørgsmål R: <i>"Hvad mener ministeren om den praksis, der foregår i nogle kommuner, hvor anbragte børn flyttes fra et anbringelsessted til et andet med meget kort varsel, eller hvor samvær eller kontakt til børn og voksne på det tidligere anbringelsessted helt afbrydes, og hvilke initiativer vil ministeren tage for at rette op på denne praksis i kommunerne?"</i>
Dato / tid	21. februar kl. 12-13
Talens varighed	Ca. 10 min.
Sted	FT 1-133

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for invitationen til samrådet.

Det er en generel drøftelse, vi har, men det er jo ingen hemmelighed, at den er indkaldt på baggrund af en sag fra Guldborgsund.

Jeg havde faktisk anledningen her tidligere til at tale med både Maria og Jakob, som er plejeforældre, og det sidste jeg sagde, inden jeg gik ind var: "Nu skal jeg simpelthen lige have mit blodtryk ned".

Og det er jo fordi, det her er noget, der optager os rigtig, rigtig meget. Og man kunne også høre på Karina Adsbøl, at det her er jo hjerteblood. Og det er jo fordi, at de børn, som er anbragte, er det, fordi de har nogle særlige udfordringer. De børn har vi en særlig forpligtelse til at tage os af.

Derfor hviler der et stort ansvar på vores skuldre for, at de får de bedst mulige betingelser for en tryk og stabil opvækst. At vi giver dem en mulighed for at komme så tæt på at få en lykkelig barndom som overhovedet muligt.

En god anbringelse skal indeholde et kærligt omsorgsmiljø med mulighed for at danne nære og stabile relationer til

voksne. Derfor er målet, at anbragte børn og unge i udgangspunktet skal opleve så få skift i anbringelsen som muligt.

Det er noget, som vi har diskuteret rigtig mange gange, og det er også noget, vi har truffet beslutning om flere gange – bare se tilbage på de sidste to års satspuljeaftaler.

[Udgangspunktet: Lovgivningen er klar]

Det udgangspunkt er tydeligt afspejlet i lovgivningen: Når en kommune træffer afgørelse om ændring af anbringelsessted, skal det altid ske under hensyn til barnets eller den unges bedste.

På samme måde skal barnets ønsker og behov for relationer og tilknytning til familie og netværk altid være omdrejningspunktet for kommunens afgørelser om samvær og kontakt. Et anbragt barn eller ung har ret til samvær og kontakt med dem, det selv ønsker. Kommunen har faktisk pligt til at understøtte dette aktivt.

For så vidt angår ændring af anbringelsessted så er det alene i tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til beskyttelsen af barnet, at kommunen kan beslutte at ændre et barns anbringelsessted.

Kommunen skal selvfølgelig reagere, hvis et barn ikke trives på et anbringelsessted, eller hvis der er sket en udvikling hos barnet, som gør, at anbringelsesstedet ikke længere kan imødekomme barnets behov for støtte.

Derudover kan der være tilfælde, hvor barnet må flytte af helt andre årsager. Det kan for eksempel være på grund af sygdom i en plejefamilie, som derfor ikke længere kan rumme det anbragte barns behov. Eller det kan være i tilfælde, hvor plejefamilien vælger at trække sig ud af plejeforholdet.

Det samme gør sig gældende i forhold afbrydelse af samvær og kontakt, hvor det i nogle situationer kan være helt nødvendigt at afbryde kontakten mellem et barn og barnets tidligere anbringelsessted for at beskytte barnet.

Af hensyn til barnets retssikkerhed er det dog alene kommunens børn og unge-udvalg, der kan beslutte helt at afbryde samvær og kontakt eller fastsætte, at det kun må finde sted mindre end én gang om måneden.

Men uanset hvad, der ligger bag en ændring af anbringelsessted eller en afgørelse om afbrydelse af samvær og kontakt med et tidligere anbringelsessted, så er det helt klart, at

kommunen skal tage hensyn til, hvem barnet er knyttet til, og altid vægte barnets tarv tungest.

Derfor skal kommunen også sørge for at understøtte et godt samarbejde med plejefamilien. Det må aldrig være sådan, at eksempelvis konflikter om løn står i vejen for det, der er til barnets bedste.

[Relation mellem barn og anbringelsessted vigtig]

Kommunerne skal i min optik stramme sig gevaldigt an og blive bedre til at tage højde for den relation, der kan opstå mellem et anbragt barn og for eksempel barnets plejefamilie.

Det er jo præcis en sådan relation, vi håber på opstår, når vi anbringer et barn, som skal være i lang tid en plejefamilie.

En kærlig, stabil og omsorgsfuld relation.

Og kommunerne skal også tage højde for tilknytningen i de tilfælde, hvor den samlede vurdering fører til, at det er nødvendigt at flytte barnet, for eksempel på grund af et behandlingsbehov, som plejefamilien ikke kan imødekomme. Her skal sådan en tilknytning tillægges stor vægt, hvis kommunen overvejer at regulere barnets samvær med den tidligere plejefamilie.

For mig at se er der faktisk kun gode argumenter for at værne om den tilknytning: Kærlige og stabile voksenrelationer er nemlig helt centralt for at sikre en god opvækst for anbragte børn – og for at sikre, at de kommer godt videre i livet.

Desværre ser vi bare alt for mange eksempler på, at den tilknytning ikke bliver vægtet tungt nok ude i kommunerne.

[Sats 19: Styrket fokus på tilknytning]

Derfor er jeg glad for, at vi med satspuljeaftalen for 2019 har sat fokus på anbragte børn og unges tilknytning til nære omsorgspersoner, som for eksempel plejefamilier, og har afsat midler til blandt andet nye retningslinjer for tilknytningsvurderinger. Det skal sikre, at kommunen træffer en afgørelse, som sætter barnets trivsel i centrum.

Fremover bliver det også muligt for Ankestyrelsen at tage afgørelser om samvær og afbrydelse af samvær op af egen drift. Det betyder, at Ankestyrelsen selv kan træffe afgørelse om blandt andet et barns eller en ungs samvær med en tidligere plejefamilie, som barnet har en tæt tilknytning til.

Jeg har samtidig bedt Ankestyrelsen om at undersøge årsagerne til, at der har været en stigning i antallet af klagesager over afgørelser om at afbryde samværet mellem et anbragt barn og barnets netværk. Jeg ønsker et mere dybdegående billede af, hvad det er for nogle sager, og hvilken type samværsbegrænsning, der er tale om.

[Løft af plejefamilieområdet]

Derudover vil jeg fremhæve, at vi fra politisk side har vedtaget en række gode tiltag, som skal sikre et løft af plejefamilieområdet.

For det første vedtog vi i satspuljekredsen forrige år en stor og ambitiøs pakke, som skal styrke området og minimere antallet af skift og sammenbrud. Her indførte vi blandt andet nye plejefamilietyper, der skal hjælpe kommunerne til at finde den rette plejefamilie første gang.

Vi blev også enige om at give plejefamilierne ret til intensiv støtte i begyndelsen af anbringelsen, så anbringelserne kommer godt fra start, og vi på den måde får reduceret antallet af skift.

Desuden har jeg kæmpet hårdt for at forpligte KL i kommunøkonomiaftalen på at sætte gang i en afdækning af forskellige modeller for, hvordan kommunerne aftaler honorar med plejefamilierne.

KL har også forpligtet sig til at anbefale en række principper for god forhandlingsadfærd sammen med en mere hensigtsmæssig model, der fremmer det gode samarbejde og giver mere ro og stabilitet omkring det anbragte barn.

Så mens jeg har været minister har der både fra min side og så sandelig også fra Folketingets side været en meget stor opmærksomhed på området, og vi har adresseret det i politiske aftaler. Jeg forventer mig meget af de tiltag, som vi fra politisk side er blevet enige om.

Gode intentioner og store reformer er nemlig ikke meget værd, hvis børnene og familierne ikke kan mærke dem i mødet med kommunerne.

[Helt uacceptabel praksis i nogle kommuner]

I den forbindelse må man bare sige, at der er nogle kommuner, der ikke gør det godt nok.

Når jeg for eksempel ser sager, hvor kommuner flytter et anbragt barn fra den ene dag til den anden, eller sager, hvor kommunerne presser plejefamilier på lønnen med barnet som gidsel. Ja, så er jeg lige ved at miste troen på, at det nytter noget at lave regler og rammer.

Det er som om, at nogle kommuner har glemt, hvem det er, det handler om – nemlig børnene – og at det altid er barnets tarv, som skal være det bærende hensyn i de her sager.

Det er bydende nødvendigt, at der bliver strammet op i de kommuner, hvor det ikke fungerer, for det er simpelthen ikke godt nok.

For eksempel er det, der er foregået i Guldborgsund Kommune, for mig at se ikke et forløb, noget anbragt barn skal udsættes for. Som jeg også har kommenteret på i SOU alm. del spørgsmål 263 forud for i dag, så har jeg indhentet en redegørelse fra kommunen.

Uden at kunne gå ind i de konkrete detaljer fra redegørelsen på dette åbne samråd, så kan jeg sige, at redegørelsen viser, at det har været et kaotisk forløb for det anbragte barn.

Men redegørelsen bekræfter mig også i, at det er fuldstændigt afgørende, at både plejefamilie og kommune har fuld fokus på barnet hele vejen igennem, og at en afgørelse om anbringelse eller flytning altid skal træffes med udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet.

[Fremadrettet fokus for ministeren]

Jeg har tænkt mig at forfølge den dagsorden. Jeg vil insistere på, at udsatte børn og unge får den hjælp og støtte, som de har brug for. Og jeg vil insistere på, at dårlig sagsbehandling bliver forfulgt og trukket frem i lyset.

Jeg har derfor tænkt mig at følge indsatsen tæt og gå benhårdt efter de kommuner, som ikke forvalter reglerne på det her område på lovlig vis. For selvfølgelig skal kommunerne overholde loven!

Det er i det lys, at man skal se de Danmarkskort, som jeg har lanceret, over omgørelsesprocenter i Ankestyrelsen på baggrund af klagesager over kommunernes afgørelser på socialområdet. Det er det, der lidt populært bliver kaldt for "tørresnoren". Det skal synliggøre kommunernes ansvar og sætte fokus på, at der skal træffes korrekte afgørelser.

Derudover har vi med satspuljeaftalen for 2019 besluttet at følge kvaliteten i kommunernes sagsbehandling på børneområdet tæt via et nyt undersøgelseskoncept. Det skal sikre, at alle 98 kommuner bliver kontrolleret hyppigt, så vi kan tage fat i dem, der ikke overholder lovgivningen.

Men der er brug for i endnu højere grad at sikre stabile anbringelsesforløb og for at genskabe tilliden til "systemets" afgørelser. Jeg vil sætte mig i spidsen for, at kvaliteten af afgørelser på anbringelsesområdet og retssikkerheden styrkes.

Jeg synes, at der er behov for få lavet et grundigt eftersyn af anbringelsessystemet. Jeg mener, at der er behov for at få set nærmere på retssikkerheden og hæve kvaliteten i sagsbehandlingen på børneområdet. Og det ligger sådan set i forlængelse af en række af de beslutninger, vi har truffet igennem de senere år i bredt fællesskab her i Folketinget.

Derfor har jeg bedt ministeriet om blandt andet at se på muligheder for at styrke børn og unge-udvalgene, sådan at vi får højnet den faglige kvalitet i afgørelserne dermed styrket børnenes og familiernes retssikkerhed.

[Afslutning]

Anbragte børn og unge har nemlig krav på en tryk og stabil opvækst. Og det er helt afgørende, at det altid er barnets behov, der vejer tungest. Det skal vi have set grundigt på.

Tak for ordet.